

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 241/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. I. P., P., zastúpeného advokátom JUDr. R. F., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžd 33/2011 z 28. februára 2012 a jemu predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. I. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. mája 2012 doručená sťažnosť JUDr. I. P., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. R. F., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sžd 33/2011 z 28. februára 2012 (ďalej len „rozsudok z 28. februára 2012“) a jemu predchádzajúcim postupom.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 11 S/96/2010 z 20. apríla 2011 (ďalej len „rozsudok z 20. apríla 2011“) zamietol jeho žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Trenčíne (ďalej len „KR PZ v Trenčíne“) sp. zn. KRP-KDI-P-83/2010 z 20. júla 2010, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Okresného riaditeľstva Policajného zboru Považská Bystrica sp. zn. ORP-DIPB-SK-100/2010 z 11. mája 2010 (ďalej len „OR PZ Považská Bystrica, spolu len „správne orgány“), ktorým bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. h) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“) a zároveň mu bola uložená sankcia v podobe pokuty v sume 150 €, ako aj zákaz viesť motorové vozidlo na dobu 4 mesiacov.

Sťažovateľ proti rozsudku krajského súdu z 20. apríla 2011 podal odvolanie, v ktorom namietal, že krajský súd nesprávne postupoval, keď pri rozhodovaní vo veci samej vychádzal výlučne z tvrdení KR PZ v Trenčíne vychádzajúcich zo správy spisanej dopravnou hliadkou, nezaoberal sa jeho námietkami týkajúcimi sa nezákonného postupu správneho orgánu, vec povrchno posúdil a nevykonal dostatočné dokazovanie. Sťažovateľ poukázal aj na nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, ako aj na porušenie jeho ústavných práv týkajúcich sa súdnej a inej právnej ochrany, a to odňatie zákonom zaručenej možnosti sa k veci vyjadriť a navrhnúť dôkazy.

Rozsudkom najvyššieho súdu z 28. februára 2012 bol potvrdený rozsudok krajského súdu z 20. apríla 2011, pričom v jeho odôvodnení najvyšší súd konštatoval, že nezistil žiadne pochybenia v postupe správnych orgánov. Podľa najvyššieho súdu správne orgány sťažovateľa riadne v súlade so Správnym poriadkom predvolali na ústne pojednávanie v predmetnej veci, na ktoré sa však bez ospravedlnenia nedostavil, a preto v tejto súvislosti nemohlo dôjsť k porušeniu jeho práv. Najvyšší súd poukázal aj na úradný záznam z 1. apríla 2010, z ktorého vyplýva, že sťažovateľovi bola uložená bloková pokuta v sume 40 €, ktorú

odmietol zaplatiť, a preto bol priestupok riešený spracovaním správy o výsledku objasňovania priestupku, ktorú sťažovateľ nepodpísal a ani sa k nej nevyjadril, keďže na jej vyhotovenie ani nepočkal.

Uvedeným postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžd 33/2011 došlo podľa sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 a nasl. ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ namietal, že v predmetnej veci bolo vydané nesprávne rozhodnutie, keďže sa v konaní pred OR PZ Považská Bystrica nemal možnosť vyjadriť k vykonaným dôkazom. OR PZ Považská Bystrica rozhodlo o priestupku výlučne na základe jednostranných tvrdení príslušníkov Policajného zboru a správy, ktorú sťažovateľ ani nemal k dispozícii. V konaní o žalobe o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu pred krajským súdom malo byť uvedené procesné pochybenie správnych orgánov dôvodom na zrušenie rozhodnutia KR PZ v Trenčíne. K odstráneniu procesných pochybení správnych orgánov v predmetnom konaní nedošlo ani rozsudkom krajského súdu z 20. apríla 2011, ako ani rozsudkom najvyššieho súdu z 28. februára 2012.

V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na § 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“), podľa ktorého sú správne orgány povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka, a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka, musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu. Správne orgány musia dbať aj na to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

Vo vzťahu k uvedenému sťažovateľ poukázal na judikát najvyššieho súdu č. 122/2003, v ktorom tento súd uviedol, že správnym konaním sa nazýva postup správnych orgánov, účastníkov konania a ďalších osôb pri vydávaní rozhodnutí, ktorý upravuje právny predpis. Zmyslom všetkých procesných predpisov je zabezpečiť realizáciu hmotných noriem vo forme rozhodnutia o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb za takého postupu, aby vo veci bol zistený skutkový stav čo najúplnejšie prostriedkami, ktoré objasňujú okolnosti rozhodné pre posúdenie veci, a aby účastníkovi, o ktorého vec – práva a povinnosti ide, bola poskytnutá možnosť predkladať dôkazy, návrhy a obhajovať svoje práva. Toto platí zvlášť, ak ide o konanie, v ktorom dôkazná povinnosť spočíva na účastníkovi. Pri tomto zmysle konania dôvodom zrušenia rozhodnutia správneho orgánu v zmysle § 250i ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) môže byť len taká vada, ktorá mohla mať vplyv na správnosť, zákonnosť rozhodnutia.

Podľa sťažovateľa konanie, v ktorom sa pred správnymi orgánmi rozhodovalo o jeho priestupku, trpí takými vadami, ktoré majú za následok nesprávnosť a nezákonnosť nimi vydaných rozhodnutí, v dôsledku čoho malo byť všeobecnými súdmi zúčastnenými na rozhodovaní v tejto veci v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku zrušené.

V sťažnosti sťažovateľ požiadal aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 500 € od najvyššieho súdu, a to v dôsledku materiálnej ujmy, ktorú utrpel, spočívajúcej *„vo vzniknutých trovách súdnych konaní ako aj v súvislosti s ďalšími prostriedkami právnej ochrany, ktoré sťažovateľ využil“*.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom a rozsudkom najvyššieho súdu z 28. februára 2012 porušené, uvedený rozsudok zruší a vec vráti na ďalšie konanie, prizná mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 500 €, ako aj náhradu trov konania.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu z 28. februára 2012. K porušeniu uvedených práv malo dôjsť v dôsledku toho, že v konaní pred správnymi orgánmi v predmetnej veci mu bolo odňaté jeho právo vyjadriť sa k veci a najvyšší súd uvedené procesné pochybenie správnych orgánov neodstránil.

V rámci odôvodnenia svojho rozsudku z 28. februára 2012 najvyšší súd stručne popísal skutkové a právne závery vyplývajúce z rozsudku krajského súdu z 20. apríla 2011, poukázal na ustanovenia zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cestnej premávke“), ako aj ustanovenia zákona o priestupkoch a ustanovenia Správneho poriadku a následne uviedol: «Predvolanie alebo prípadnú zmenu termínu pojednávania možno dohodnúť aj telefonicky či iným spôsobom (zákon to nevylučuje), je však potrebné vykonať o tom záznam. V administratívnom spise sa takýto záznam nachádza a aj z neho je jednoznačne preukázané, že žalobca mal vedomosť o novom termíne a bol aj riadne poučený v zmysle § 74 ods. 1 zákona o priestupkoch. Za takýchto okolností postupoval prvostupňový správny orgán v súlade so zákonom a svojim postupom mu neodňal jeho právo vyjadriť sa k veci

a navrhnuť dôkazy. V správnom (teda aj v priestupkovom) konaní sa predpokladá súčinnosť účastníkov konania so správnym orgánom. Účastník správneho konania nemá len procesné práva, ale je aj nositeľom procesných povinností, ktoré sledujú zabezpečenie nerušeného priebehu správneho konania. Žalobca preto nemôže poukazovať na porušenie jeho práv, ak sa neustanovil na pojednávanie bez vážneho dôvodu a bol správnym orgánom aj riadne poučený o svojich právach a o možnosti prejednať priestupok v jeho neprítomnosti.

K námietke žalobcu o nesprávnom a zmätočnom postupe hliadky odvolací súd poukazuje na úradný záznam zo dňa 1. 4. 2010 (č. l. 10 administratívneho spisu) spísaný nstržm. Ď., z ktorého vyplýva, že po nameraní prekročenia povolenej rýchlosti bolo vozidlo žalobcu zastavené, žalobca predložil svoje doklady, priestupku si vedomý nebol. Bola mu udelená bloková pokuta vo výške 40 €, ktorú nebol ochotný zaplatiť a preto bol priestupok riešený spracovaním správy o výsledku objasňovania priestupku, ktorú žalobca nepodpísal s tvrdením, že riešenie priestupku považoval za „buzeráciu“ zo strany polície. Zo správy o výsledku objasňovania priestupku vyplýva, že žalobca sa k nej odmietol vyjadriť a podpísať ju. Ak by žalobca svoj priestupok uznal na mieste, bol by dostal blok na pokutu, ktorú by mohol zaplatiť aj neskôr; obsah administratívneho spisu však nasvedčuje tomu, že žalobca si priestupku vedomý nebol, zaplatiť pokutu odmietol a preto bola spísaná správa o výsledku objasňovania priestupku, na ktorej vyhotovenie však žalobca nevyčkal, teda sa do nej nevyjadril, ani ju nepodpísal.

Ďalšie odvolacie dôvody žalobcu nemohol odvolací súd považovať za relevantné, pretože sa týkajú obnovy konania a sťažností, ktoré však nie sú predmetom tohto konania. Predmetom súdneho konania je však preskúmanie rozhodnutia a postupu žalovaného č. KRP-KDI-P-83/2010 v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu...

Žalobca neuviedol v odvolaní žiadne nové skutočnosti, ktoré by záver o zákonnosti rozhodnutí a postupov vyvrátili, jeho odvolacie námietky neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a preto s poukazom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu postupom podľa § 219 OSP potvrdil ako vecne správny...»

V súvislosti s preskúmaním rozsudku najvyššieho súdu z 28. februára 2012, ktorý bol vydaný v konaní podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku, treba podľa názoru ústavného súdu predovšetkým zohľadniť špecifiká tohto konania (správne súdnictvo).

V konaní podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku súdy preskúmavajú „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov (§ 244 ods. 1 OSP).

Z uvedeného vyplýva, že úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať „zákonnosť“ ich postupov a rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Inými slovami, treba vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. Cez tieto špecifiká správneho súdnictva ústavný súd posudzoval aj dôvodnosť námietok sťažovateľa proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu.

Sťažovateľ založil svoje tvrdenie o porušení základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie na skutočnosti, že najvyšší súd (rovnako ani krajský súd) nenapravili pochybenie správnych orgánov spočívajúce v tom, že mu nebolo umožnené v konaní riadne sa k veci vyjadriť. Z citovanej časti rozsudku najvyššieho súdu z 28. februára 2012 vyplýva, že najvyšší súd sa argumentáciou sťažovateľa zaoberal, avšak zo spisového materiálu v predmetnej veci namietané procesné pochybenie v postupe správnych orgánov v tomto konaní nezistil. Naopak, z jeho záverov vyplýva, že to bol práve sťažovateľ, ktorý si v konaní pred správnymi orgánmi svoje povinnosti riadne neplnil a neposkytoval súčinnosť potrebnú na zabezpečenie nerušeného priebehu konania. S ohľadom na uvedené následne najvyšší súd dospel správne k záveru, podľa ktorého sa sťažovateľ nemôže dovoliavať úspešne ochrany svojich práv, pokiaľ v konaní pred správnymi orgánmi, napriek tomu že bol o svojich právach a povinnostiach, ako aj následkoch ich nesplnenia riadne poučený, bezdôvodne, resp. bez riadneho ospravedlnenia svoje oprávnenia v záujme realizácie ochrany svojich práv nevyužil.

Ústavný súd preto námietky sťažovateľa proti rozsudku najvyššieho súdu z 28. februára 2012, podľa ktorých neodstránil pochybenie správnych orgánov v súvislosti s posúdením možného sťažovateľom namietaného porušenia označených práv, nepovažoval za opodstatnené a relevantné.

Ústavný súd konštatuje, že rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorý v danom prípade konal ako správny súd podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku v odvolacom konaní proti rozsudku krajského súdu, nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozhodnutím krajského súdu a zároveň v kontexte s rozhodnutiami správnych orgánov, ktoré mu predchádzali. Podľa názoru ústavného súdu sa odôvodneniu právneho názoru najvyššieho súdu v rozsudku z 28. februára 2012 nedá vyčítať svojvoľnosť. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tieto natoľko odchýlili od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne popreli ich účel a význam. V danom prípade aplikácia a výklad príslušných ustanovení zákona o priestupkoch a zákona o cestnej premávke plne korešponduje so zisteným skutkovým stavom a nie je popretím ich zmyslu.

Vzhľadom na uvedené sa závery najvyššieho súdu nejavia ako arbitrárne a rovnako aplikácia príslušných ustanovení použitých všeobecne záväzných právnych predpisov nie je popretím ich podstaty či zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu.

Ústavný súd v tejto spojitosti zdôrazňuje, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhoví, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom. Reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu nielenže neznamená právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali

alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (napr. IV. ÚS 340/04).

S prihliadnutím na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2012